

www.nhs.gov.uk
 Редакције и админ.
 Космајска ул. бр. 22.

Отисци се дају у админист.
 — Цена утврђена —

И плаћена се писма не
 враћају. Рукописи се не
 враћају.

Писма, рукописе, новац
 не враћају. Шта се односи
 на лист, слати власништву
 листа

СТРАЖА

ОПЛОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за телеграме:
 „СТРАЖА“ — БЕОГРАД
 Претплата за Србију
 на пошти:
 на годину дин. 12.—
 шест месеци „ 6.—
 три месеца „ 3.—
 један месец „ 1.—

Претплата за иностранство
 на пошти:
 на годину дин. 30.—
 шест месеци „ 15.—
 три месеца „ 7.50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Бугарска се буди

Предстоје важне промене

СОФИЈА 9, јануара.

Мисија др. Генедијева пропала је и у овдашњим политичким круговима изазвала је велике промене у политичкој ситуацији.

У редовима свију политичких партија па и у редовима владиноваца осећа се јак покрет против данашње политике, коју води др. Радославов. Сви осуђују „неутрално“ држање бугарске владе и у круговима који стоје близу двора јавно се говори да предстоји одступање кабинета др. Радославова. Као најозбиљнији кандидат за шефа владе помиње се др. Људсканов, бивши министар, који је познат као један од највећих русофила.

Елиша Марковић

И трећа велика и славна победа

Одступање. — Критични дани. — Крваво ратовање. Напред соколови. — Велики Петар. — Наступање. — Резултат борбе. — Закључак. —

За дванаест дана ове велике, непрекидне, и славне борбе, коју је наша неустрашима војска, са својим узорним официрима издржала, и однела победу над многобројном непријатељском војском, борећи се у исто време и против зимских природних непогода, остаће, не само у историји срп. народа већ и у историји света, диван појам патриотизма српског војника за своју отаџбину, а 2 децембар — 1914 — још и због тога ће бити знаменит, што су Аустро-Угарски корпуси тога дана истерани из Београда, а на његовим — градским — задинама, и на краљевоме двору, понова се српска светиња — српска тробојка залепршала, и огласила победу правде над грешницима..

Освајање Београда, и улазак наше војске у њега, то су триумфално победни тренуци, који се само вековима појављују, код оних идеалних народа, чији су претци вековима робовали, и мучени најгрознијим мукама, које су их напоследку нагнале да дижу устанак, и да сами себи извојују слободу.

Славни, витешки Вожд Кара Ђорђе, деда нашег светлог краља; први је после Косовске пропасти поставио темељ новој Србији, а Велики Милош другим устанком на Турке извојевао је и политич-

ка права Србији, али као вазална књажевина турских султана, ну која се је постепеним развијањем на културно-економном, и на народно националном, и војничком напредовању усавршавала толико, да је 1912 године била толико способна да је и силну турску царевину уз припомоћ савезника победила, и осветила петвековну косовску пропаст, али на све те наше крваве задобивене тековине Аустро-Угарска монархија наслупала је, са силном војском да нам их уништи; прешла је нашу границу на Дрину, и опустошила сву питому Мачву, женскиње обесчестила, а старе и младе што није побила, одвела је у ропство, међу којима има доста и жена са децом, и девојкама.

Пљачкање, и пустошење целог подринског округа није јој било доста, она је отуда са свом својом силном војском кренула у срце Србије, да још већу пакост нанесе и питомој Шумадији, и плодноме Поморављу; али, и Божијој правди овака обест и грамзливост Аустро-Угарске завојевачке војске, дотужила је! и охрабрила умну и физичку моћ наше војске, и њених витешких старешина, и славних војсковођа, који у славу Србије и Српског народа, као будни чувари српскога имена, пренуше снажним и витешким духом, и свим патриотским жаром довикнуше овој пу-

столвној најезди: довикнуше њиховим многобројним корпусима: Стој! нећеш даље!..

Освађивао је 20 новембар; наша војска стајала је спремна да крене напред, да проломи мрског и крвавог непријатеља. Команде војсковођа одјекнуше: напред! у име Бога!.. тробојке се залепршаше. Сва се војска крстом прекрстила, и кр нула у свети и судаоносни бој за нашу лепу домовину... Занијаше се борбени таласи! Заталасаше се непријатељски корпуси! Отпоче крвава битка! палаху положаји за положајем, позиције за позицијом, а наша славна војска на челу официра скакаше из рова у ров; из победе у победу, а завршетак ове највеће али и најславније наше битке, победоносно се завршила са лукавим непријатељем, чија велика војска са најмодернијом ратном спремом беше нагрнула на нашег поносног сељака, кезећи зубе на његову скромну одећу, а на његову малобројност задовољно су се смешкали, и то преко рамена; али су се ови подли занећењаци преварили у нашем идеалном сељаку, који је знао зашта живи, и зашта се бори... Преварише се, јер их је ошачула „присојкиња Гуја!“ побегоше с Богом не казаше! Ко на Дрину, ко на Саву, и тихо Дунаво! а наш сељо, наша славна војска, довикује оегунџама: Чекај Швабо! Чекај крволоче! и тамо те нећу оставити...

Са овом великом и славном победом, над којом је Божија правда лебдела, а свест, и поуздање наших славних војсковођа и њихово пожртвовање за отаџбину, задивило је цео свет!.. нека вам је, о, ви бранитељи, наше лепе Србије вечита благодарност...

Пред херојством ових наших великих јунака, и великих патриота, скидајмо капе, и клекнимо пред престолом Божијим! помолимо се Есгу Оцу! за њихов дуг живот, који још стоје на грмници Отачбине. А оним неумрлим јунацима, на чијим се костима подиже Велика Србија пакимо кандилце наше искреве благодарности, доливајмо га топлим сузама у знак вечитога поштовања, да вечито светли пред потомством, који ће њихово херојство, њихово пожртвовање за Велику Србију славити, а њихове споменике китати миришљавим венцима... Слава им!..

20 децембра 1914 г.
 у Нишу

— К Р А Ј —

Пропала фирма

Виљем; (Фрањи) Е, драги мој Ферика, пре се говорило: сви путеви воде у Рим, а сада можемо ја и ти рећи: сви путеви воде у Петроград.

РАБОШ

Општинска посла

Читам јуче у новинама војни позив београдске општине, којим се „без личног изговора“ позивају извесни обавезници. Међу њима бриљира и име једног општинског чиновника.

И сад -тај чиновник, уз кафу, чуди се и крсти се како то да га његова општина зове преко новина!

А један чиновник ми прича, да су једне вечери за пет минута нашла његову кућу и позвали га да дежура, — како би сачувао општински страх.

Међу нама

„Мали Журнал“ лаже

Јучерашњи број „Малога Журнала“ под насловом „Само истину“ напао нас је како доносимо „истините“ вести! Познавајући добро „Журнал“ која је изгрдио целу Србију а имајући пред собом много важнија посла но да му од говарамо, ми смо хтели हुтке прећи преко Маложурналског испала. То бисмо и учинили да „М. Журнал“ нападајући нас, није открио умну голотињу својих редактора. Тако између осталог „Журнал“ нас је исправно тврдила да се не каже Било већ Билово.

Ту је Мали Журнал слагао по свом обичају или његови редактори не знају, да је Било(в) помечен Пољак као и Јаго(в) и многи други, и да му Немци презиме изговарају без в.

Нас нимало не чуди незна-

ње редактора „Малога Журнала“ и саветујемо их да мало више читају. То ће бити за њих иако под старе дане много корисније. Јер, лепо су пре неколико дана приметиле „Радничке Новине“ да уређивати новине и играти се жмурке са ајнлегеркама није једно исто!

† Јован Вујић

Смрт Јована Вујића резерв. п.поруч.

Тако се зове велики патриота Србин и јунак, који је учествовао у бугарско-српском и балканском рату. Па и у данашњем рату противу заклетог непријатеља пок. Вујић је показао беспримерну храброст и самопожртвовање. У бојевима код Завлаке пок. Вујић је на челу своје чете журишао као лав где је на четири места био рањен.

Једина му је жеља била да као војник види своју ослобођену браћу у Босни. Несрећни случај је хтео да се Јова после задобивених рана разболи од тифуса у Нишу где је најзад подлегао опасној болци и за навек напустио свој род и отаџбину не сачекавши да доживи највећи историски моменат.

Пок. Јова био је у друштву омиљен због своје благоваривости и дружељубља. Како би се Јова послом удаљио од својих другова ови би увек прижељкивали да се Јова што пре врати међ својима. И као радник уживао је велико по-

Ћуприске болнице

— Један дан у болници —

Интересантно је забележити како наши рањеници живе по болницама у унутрашњости, како их негују и како се одазива наш свет у дужности болничарки.

Ја сам случајно дошао овамо и том приликом хтео сам да се информисем о животу наших рањеника у болници. Има много ствари које би требало забележити, а ја ћу учинити извесна саопштења која треба да сврате пажњу свих српских родољуба.

Највише би волео да могу да пишем како се наше врле српкиње лепо одужују својој рањеној браћи али на жалост одзив је по све слаб. За највећу је осуду што се чак не одазивају ни они лица која су позвана да то чине и која по дужности и наређењу морају бити ту. Реч је о учитељицама.

Има учитељица, младих нових и здравих које из дугог времена шетају по корзоу а не налазе за сходно да дођу у болницу. И ако министар просвете изречно наређује да све учитељице морају бити у послене у болници ипак то не смета појединима да, у овом времену, када се све живо бори за опстанак наше државе, корзо предпоставе болници, зашта се и плаћају.

Затим, има имућнијих кућа, чије кћери врло се слабо одазивају своје позиви. Изумимајући неколицине, чија ћу имена изнети, махом београдски бегунци врше ову племениту дужност, и поред тога што раде, оне од своје сиротиње одвајају и доносе понуде рањеницима. Жалостан је факат, да се наш свет тако брзо охладио и занемарио своју патриотску дужност. Изгледа, ми да може бити није тачно, да су наше даме раније биле болничарке само зато што су резервне болнице првог рата биле једна новина у нас и што је било страних лекара због чега су оне и долазиле. Сад се, међутим, о-

сећа виша потреба за особљем и материјалном помоћу али, на жалост нико то неће да зна. А то је једно велико зло. Тек се сад увидело ко је пријатељ наше земље и опште ствари. Они који од почетка рата са пуно енергије и пожртвовања раде у болници, јесу прави родољуби и они су данас још једнако на својој душности оне се радују да могу ма шта да помогну и да учине за општу ствар. Оне пак, које су се само у почетку виђале по болницама њихов је циљ био само да буду забележене на списку болничарки и то звање било им је споредно да би се у згодном моменту могло сасвим уклонити.

Од 50 болничарки, које су у почетку рата биле на списку ево данас раде својски само ове.

У првој резервној болници

Управник Д-р М. Гођевац

У амбуланти раде ови: Др Љубица Гођевац, г. г. Виљем Рот, Никола Матановић, Бранко Шљивић, Г-ца Др Грачова, Еделман, Савовић, Александар Стојановић, Ружица Букићева, Јелена Симићка, Бранка Мартинац Хилда Швајд-р. Аустриски заробљеници г. Це, Пуарт, Гутфрајнд; у соби бр. 1: г-ђа Лепосава Младеновићка, г-ца Марија Поповићева и г. Добриво Младеновић; у соби бр. 2: г-ца Софија Милојевићева (п. председница Црвеног Крста у Ћуприји), Катарина Арсићева, Хилда Шнајдер и г. Јован Тодоровић; у соби бр. 4: г-це Зора Матићева и Зора Грубиновићева учитељице; у соби бр. 8: г-ца Цна Трифунчићева; у соби бр. 10: г-ца Борка Ђурићева нас. рада у гимн зији.

У другој резервној болници

У амбуланти: Д-р Јоса Видаковић, Д-р г-ца Александра Максимовица, Д-р Ечермов, А-

лександа Стефановић, г-ца Хелена Шнајдер и Рина Шнајдер; у соби бр. 1: г-ђе Зорка Петковићка и Милица Стојановићка учитељице; у соби бр. 2: г-ђе Зорка Анастасијевићка и Бранка Анастасијевићка, г. г. Боривоје Анастасијевић и Јван Анастасијевић, коплет; у соби бр. 5: Александра Стојановићева чиновн.

Не треба губити из вида да г. М. Гођевац управља свима болницама којих има 8 на броју а свега око 500-600 рањеника. Толика број рањеника захтева што већи број болничарки. На жалост, нико неће да схвати озбиљност и деликатност те дужности осим горе именованих врлих српкиња, које са толико самоодрицања и самопрегоревања врше болничарску дужност а уз то доносе и понуду рањеницима. Правда захтева да се рад и заузимање ових истакне на првом месту онде где треба и ми ето износимо то у листу вршимо само своју дужност, одужујемо се према таквим вредним родољубима. Зар наши рањеници не заслужују да уживају благодет и благовољење тих уображених величина које више воле корзо и друге мајмунске етикеције него ли неговати своју рођену браћу.

Ја знам, да многе замишљају да се према њима чини пакост што се о њима рђаво пише али једно је истина и право да оне које су се толико заборавиле и због извесних моменталних ситуација личне природе, напуштају најсветију дужност и тиме наносе штете општој ствари. Боље је да се оне опомену овим путем него ли да се општа ствар запоставља. Боље је да се оне љуте, јер су заслужиле да их човек овако јавно маркира за њихову немарност. То је, у осталом и једини начин и пут да се казне за њихову немарност. Са свим је свеједно како ће оне примити ову опомену, главна је ствар да њихова имена упамти цела Србија и нека наш свет води рачуна о онима које у оваквим озбиљним данима запостављају своју свету дужност. Ево имена тих, које не до-

лзе у болницу и заведене су у списак као болничарке:

У соби бр. 1: г-ђа Атина Јовановић и Дарјанка Јовановићева; у соби бр. 11: Стефанија Банчићка и Драга Митровићка; у соби бр. 4: Љубица Настајка и г-ца Јулка Новаковићева; у соби бр. 6: г-ђа Ватоман; у соби бр. 7: г-ђа Лепосава Тодовићка; у соби бр. 8: Деса Митровићева; у соби бр. 9: Војисава Ристићка, Боса Ајсићка, Љубица Брачинац, Роксандра Радловићева, г-ђа Јулијана Живковићка, г-ца Станица Милутиновићева учитељица, Анастасија Симићка и г-ђа Наталија Симићка, г-ђа Милка Ђукићка, г-ђа Зорка Михајловићка учитељица. Длагица је два дана, г-ђе Ђурићева учитељица не долазе никако у болници.

На завршетку, морам да поменем да и поред свега тога овај мали број вредних болничарки, одправљају своју дужност на опште задовољство, вршећи по 2-3 дужности у један мах. Ми им из свег срца благодаримо желећи да до краја истрају у својој дужности.

Хиљадиле се овакви вредни родољуби.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Висока пажња

Г. Живко К. Караклајаћ, пешад. потпоручник који се херојски држао 27. октобра на Молдровом Шанцу у борби са Аустријанцима, додељен је за узвращење и одликовање Карађорђевог Звездом са мачевима. Караклајић се одликовао јуначким држањем и у балканском рату, те је ово високо одликовање у истини заслужно.

Јунак са дебелог брда

Г. Јован Мил. Мијатовић дрварски трговац из Београда и рез. пеш. капетан, тешко је рањен гранатом по други пут у борби са Аустријанцима на Дебелом Брду. Г. Мијатовић лежи у болници грчке мисије у Скопљу.

верење својих предостављених. У последње време, Јова је напустио приватну службу и ступио у државну као порезник у Белој Паланци, где га је затекао и овај рат кад је ступио под заставу као резервни официр.

Његови војници волели су га као брата јер је он с њима био и друг и брат и старешина. Кад су чули за смрт њиховог старешине они су га оплакали као брата свога.

Јова је оставио младу супругу и браћу за собом. Он је својим животом одужио дуг према отаџбини.

Слава врлом покојнику!

Живот Белгијанаца

— 1.400.000 душа без игде ичега —

Пре седмич међународног комитета за потпомагање Белгијанаца вратио се у Лондон с пута по Белгији и описао страховиту беду која тамо влада.

Тај Комитет за потпомагање има 5.000 чланова који свима силама раде на олакшању судбе несрећних Белгијанаца.

Комитет потпомаже 5 милијуна и шест стотина хиљада душа раздавањем хлеба, за који троши око 700.000 фуната стерлинга месечно, што износи шеснаест и по милиона динара.

Поред тога комитет снабдева оним што је најпотребније 1.400.000 душа, које су остале без игде ичега. На њих комитет троши око пола милиона стерлинга, што значи: на дванаест милиона динара.

Сваки Белгијанац, па био он богат или сиромаш, добија по један килограм хлеба

Интересантно би било упоредити рад овог Комитета који помаже туђинце и рад наших добротворних друштава који су састављени од најугледнијих патриота и која треба да помажу своју браћу Србе.

Платна на „Стражу“ стаје један динар месечно

ФЕЛТОН

У ПО НОЋИ

из живота ТРЕЂОПОЗИВАЦА

— М. Ј. —

Полс. Јануара 1915. г.

Поноћ је у очи нове 1915 године.

Поднимље на оберуке, проуррам прсте кроз косу и наклаћен на сто, зурим на малу лампацу која гораше предамом на столу.

Мисли ми блуђаху у идућу годину. Шта ли ће нам она донети?

Да ли ће у току ове године бити испуњене наде и жеље насколикког Српства, а да ли ће се Српство сједанати у једну нераздвојну, чврсту зајдницу, те да једном настану дани мира и љубави у народама. Да ли ће у овој новој години нестати оне кужне и

никад незајажљиве немаши, коју зову Аустријом, те да мирни и цивилизовани народи одахну од узнемиравања ове подмукле аждаје која је по свој век провела у обмашивању поштених и тамањивању немоћних?

Но за часак као да ми мисли одоше даље од неугодних маштарија.

Сетих се сад и пријатних часова наших трећепозиваца, а њиховог живота у борби и ван ове.

Ах, како је то угодно мислити о нечем лепом. Много угодније но мучити себе са нечим досадним и одвратним.

Најзад се пренух из досадањих сањарија, дохватих оловку са стола, ставих преда се неколико парчета чисте хартије, и почех размишљати о чему да пишем у очи нове године?

Да пишем о борби не могу јер смо сад на одмору, управо

у пуковској резерви. А после тога, на целој борбеној линији влада гробна тишина.

Прекле дана наши стражари баце преко воде по који поглед на Швабе, који се, при помисли на свој поход на Србију само стресе, погледа у нашег борца који шетка с ове стране тамо-амо, и завуче се понова у цбу од врба одакле се мало час био извукао. Дакле, мир је свуда и о борби не могу да пишем.

Па чиме ћу онда данас да позабавим своје читаоце?

Таман хтедох да бацам оловку и да се бацим у постељу кад се створих у соби прве чете.

Зачудих се шта ћу ја сад овде, и откуд у ово доба ноћи да натрапам у прву чету кад сам у трећој.

Погледам наоколо по соби. Видим сва позната лица. Тамо у једном крају собе спава Гавра „купусар“ — не знам

што га зову „купусар“. Сигурно је љубитељ купуса. У том случају би боље било да га зову Гавра „зец“. Онамо опет у буцаку собе видим како се прунуло полеђушке газда Витомир, поднаредник.

Управо баш онда кад сам се спремао да изиђем из собе, указа ми се пред очима каплар Чолић. Устаде са своје постеле, узе шињел, загледа дали су му обе звездице на свом месту и брзо се заогрну шињелом.

Ја се повукох у један крај собе заклоњен од Чолића, и посматрах даље.

Он дође до прозора, извади једно повеће парче неког разбивеног огледала, намести га на прозорско ћерчице и измаче се мало подаље од њега, кико би се сав видео у огледалу. За тим Чолић љубавитом брзином навуче шињел, заклопча га брижљиво, опет приђе огледалу и задо-

вољно се посматраше у њему пипајући при том звездице које је пре неколико дана пришио.

— Лепо, врло лепо стоје, шапуће Чолић, повосито се успијајући и гледајући себе непрестано у огледалу. Па онда, мени би лепо стајало и да сам наредник. И он баци поглед на једну сабљу која је тисида на крају прозора.

Брзо је дохвати, опаса је преко шињела и опет стаде пред огледало.

Нема сумње, помислих у себи, овај се спрема на нешто велико.

Да веће да образује засебну легију па да јурне с њом право Бечу.

Наједанпут Чолић се одмаче брзо од огледала, укрути се на сред собе, руку стави на балчак од сабље, и крупним корацима поче марширати по соби.

После неколико тренутака

Једна неопходна погроба

Како се ових дана непре-
стано враћају Београђани сво-
јим кућама, то се и потрош-
ња хлеба у толико више у-
већала. С тога је неминовна
потреба да се надлежни по-
старају за што већу количину
брашна како би се и ови љу-
ди могли снабдевати хлебом.
Ми морамо избеглицима из-
везати што више на сусрет,
јер се у свему разликујемо
од „љубазних“ Нишлија.

О роштена изаза

За показану примерну хра-
брост у данашњем рату, г.
Живану Стевановићу капетану
II класе, опрштено је из-
државање казне, на коју је
осуђен војним судом.

Шећер

Оскудица, која се осећала
у шећеру, постепено се под-
марије. Многи трговца дов-
лаче шећер из Крагујевца и
Ђуприје.

Из Царинске Управе

Ових дана Савска Царин-
арница изложиће сву робу,
која још није подигнута из
царинарнице, јавној продаји.
Роба ће се сва распродати а
царинарнице ће се по том,
дуж обале Саве и Дринава,
привремено укинути, за све
време трајања рата.

Дан продаје објавиће се да
би заинтересовани знали.

Продаја горе

Управа манастира „Св Ро-
мана“ продаваће гору из сво-
јих забрана, зв. „Калки Пепе“
и „Чучуна“ оферталном лица-
тацијом, на дан 25 јануара
ов. год.

Дуван за Београд

У току данашњег дана сти-
ћи ће у Београд, једна нова
партија дувана, која ће се
одмах рездати малопродавци-
ма, у циљу продаје.

Придози Црвеном Крсту

Г. Накондн Ј. Васић, пен-
зионер, о својој слави Св. Јо-
вану приложио је Црвеном
Крсту за наше дичне рање-
нике дин. 10

Г. Димитрије Мирковић,
трговац место четрдесето-
дневнoг помена своје сагу
Миодрагу приложио је Црв-
ном Крсту за наше дичне ра-
њенике дин. 50.

**Концерт г. г. браће Фрајт у
Крушевцу**

Познати музичари, наши
наши браћа Ч си, г.г. Јовани
Војтех — браћа Фрајт, са
одлично-скопљеним оркестром
у коме је било и неколико
овдашњих омладинаца, који се

баве музиком, пре извесног
броја дана, приредили су је-
дан уметнички концерт; из-
вестан део прихода дан је за-
крушев. сиротињу. Хвала на-
шој словенској браћи Про-
грам је одлично изведен, тако,
да су неке тачке ретеране.
Најбоље изведене тачке су:
„Моје благо“, „Руске сања-
рије“ и „Осина смрт.“ Млађи
Фрајт, г. Војтех, конзервато-
риси, извео је са успехом
две тачке соло, на виолини,
и пожњео бурне аплаузе.

Београд под Аустријанцима

— Долазак Аустријанаца. —

Један део војске отишао је
у град, други делови разме-
стили су се по касарнама,
Таш—Мајдану, Тркалишту, у
згради касаци. суда и другим
државним и приватним кућа-
ма, као и по улицама. Кућу
браће Крсмановића (на тера-
зијама заузела су официри,
а доцније генерал Поћрек.
(Но није имао срећу да се у
њу настани.)

Изглед војске може се ре-
ћи да је био тужан т.ј. вој-
ници су изнурени, гладни и
невесели, и ако им је свира-
ла музика. Наш пак свет у
великом броју мирно је по-
сматрао аустр. војску.

Пошто је војска учила у ва-
рош, на новом двору истак-
нуте су на трећем спрату, на
прозорима са улице Краља
Милана три велике обичне
заставе. Прва мађарска, у сре-
дини аустријска и најзад Хо-
ватска.

Све заставе, и ове на дво-
ровима, на министарству вој-
ном и она у граду обичне су,
без државног грба.

Са војском дошли су у Бе-
оград бив. аустријски посла-
ник барон Гизл, немачки по-
сланик Гризингер, војни ата-
ше Ото Гелинек и многе дру-
ге српске уштве Сва су они
били врло весели, располо-
жени и непрестано одпозра-
вљали свет, која је морао да
им скида капе

Тога дана, по подне, да би

кривсали „сјајну победу“ на
евакуисани и небрањени Бе-
оград и да би показали сво-
ју „културу“, које се гнуша
цео образовани европски свет
аустријска гослоштина подна-
дула од паћа и јела нареди-
ла је двојица официрија да
помоћу војника подигну ве-
шала.

Они су извршили заповест.
Прво су отишли у Македон-
ску улици и покушали да уђу
у браварску радњу. П. Па-
лића, али врата бежу за во-
рена. Почеше врата да лупа-
ју... Једна им жена са прозо-
ра рече, да ће она отворити.
Тада су је почели песницама
ћушкати са врата, ушли у
радњу и узели су шта им је
требало.

На теразијама, између хотел
„Балкана“ и „Москве“ поби-
јена је греда од два метра
висине. При врху њеном у-
кучано је јаким палотнама
(ексерима) дебела чамова да-
ска; тако да су вешала из-
гледала као слово Г (Г.)

Око 6 часова у вече обе-
шана је нека личност, која се
услед мрака није могла да по-
зна. Тога вечера, међу Срби-
ма, шепутало се по кафанама
да је обешен неки бив. ко-
мита што је потргао револвер
на аустријског официра. Ме-
ђутим, ту лаж пустили су са-
ми аустријски жандарми, да
би заплашили свет и маски-
рали грозно дело.

Изјутра се видело да је о-
бешен Михаило Радовић, ро-
дом из Раче, један сасвим ми-
ран и сиромаш младић.

Аустријски култур-трегери
постигли су што су хтели. До
тога часа свет је слободно и
мирно ишао улицама и ше-
тао теразијама, а чим је ви-
део обешеног напустио је те-
разије и све главније улице.

Обешени висио је од 6 час.
у вече до 10 час пре подне,
тада су га скинули и негде
одвукли. Још два дана вешала
су стајала без жртава, па су
их уклонили на скривеније ме-
сто. Колико је још обешено,
то зна само Бог и аустриј-
ски јаначари.

Арбол

**Последње вести
Савет**

— Под председништвом султана —

ЦАРИГРАД, 9. јануара.

Руски успех на Кавказу изазвао је силно узнемирење
у владајућим круговима, Под председништвом Султановим
одржана је дуга министарска седница, на којој се решавало
о ситуацији. Овој седници присуствовали су престолона-
следник Јусуф Изедин и председници Парламента и Сената.

— Код Великог Везира и Талат беја —

Одмах после седнице, Великог Везира и Талат беја
позетили су немачки и аустроугарски посланици. Оба тур-
ска државника су са њима дуго конферисали.

Буна у прагу

— Сукоб између војника и грађана. —

БУКУРЕШТ, 9. Јануара.

„Вииторул“ доноси, да је између војске, која се на-
лази у Прагу и грађанства дошло до јаког сукоба, услед
терора, који врши војска.

Предстоја промена команданта прашког гарнизона.

Нов метод прошње

На углу код „Коларчеве
пивнице“ може се видети чо-
век добро оденен у мрко сук-
нено селјачко одело, који —
проси.

Но да би што мање пао у
очи, можда и полицији, а ради
сигурније добити измислио је
нов метод прошње, који при-
мењује нарочито код женски-
ња знајући их као меких ср-
ца. Ево једног примера њего-
вог метода:

Стоји као случајно и по-
сматра кога ће ословити. Про-
лази недалеко једна госпођи-
ца и он је позове:

„Госпођице, госпођице!

Она се окрете да види да
ли њу зову и опазя где је
исти зове прстом к себи. Она
ми прилази и при том јој
се учини човек познат помиш-
љајући на кога од својих по-
знаника са села куда је била
побегла првих дана бомбар-
довања Београда.

„А где одкуд Ви, кад сте
дошла? упита она.

„Ја овај, добар дан, ја пре-
осам дана, а Ви?“

„На два дана пред еваку-
ацију Београда.“

„Па како сте иначе?“ про-
дужи он.

„Добро, а како Ваши у
селу, Ваш кум?“

„Добро!“

„А како његов брат?“

„Који брат?“

„Па кумов Милутин.“

„Да није Пераша?“

„Та није зар не знате Милу-
тина?“

„Не познајем га.“

„Како да га не познајете,
зар нисте Ви из Т.““

„Јок ја!“

„Па како, па што сте ме
онда звали?“

„Па тако да ми дате 10 пара

З безекнута госпођица из-
вади тражени новац, пружи му
и као опарена продужи пут.
Ко зна колико их је тако
ословио, поразговарао да нај-
зад потражи коју пару.

ВОЈНИ ПОЗИВ

На основу наредбе VII пуков-
ске окружне команде позивају се
доле именовани без личног изго-
вора да престану 10 овог месеца
у Раљу окружној команди:

Јован Обрадовић трговац; Ми-
ливоје Вучковић шпедитер; Та-
насије Ристић трговац; Август Вај-
кер; Драгутин Момировић архи-
вар; Славобран Николајевић прав-
ник друге године; Давид Нико-
лић лимар; Радован Лукић кафе-
лија и у месарској банци надзор-
ник; Милан Милошевић калфа
кожарски; Ђура Пауновић про-
фесор у ваљевској гимназији; Ђор-
ђе Новаковић; Божидар Т. Радо-
вић саобраћајни чиновник жељезн.
станице; Коста Ђурић шпедитер
извозне банке; Јосиф И. Ешкена-
зи снајдер; Света С. Марковић
рентијер; Ђорђе С. Илић трговац;
Тихобран Владимира Мацаревића
(Ѓак) архитект; Хајим Ј. Мошић;
Јевђеније Милутиновић; Милоје
Кнежевић кафеџија; Моша Ера-
р трговац; Драгутин Стевановић
глумац; Коста Бошковић прак-
тиконт; Аврам Ј. Цеви трг. по-
моћник; Стеван М. Стојковић но-
винарски сарадник у Политици;
Милутин Милић; Арон Бенвенисти
калфа бакалски; Павле С. Рада-
ковић трг. помоћник; Лудвик Ле-
вензон, чиновник кред. банке; Ми-
јајло Ј. Грудовић, Марко М. Ма-
тић калфа тапаџијерски; Михаило
Рафаила Исака Арама, индустри-
јалац; Љубомир Стошић бакалин;
Милорад Сарајевчић секретар ап-
пел. суда; Исак Јуде Машијаха
чиновник извозне банке; Дими-
трије Живадиновић трговац; Ми-
лан К. Станимировић чиновник
управе фонда; Милутин Милана
Јаношевића чиновник општине
београдске; Војислав Милошевић
адвокат; Тома Ковачевић општин.
писар среза хомољског; Ђорђе
Антић, Милан М. Стефановић рен.
Ко од именованих не следеће
позиву биће оптужен од стране
команде као бегунац.

застаде и окрете се моме
склоништу где сам био
скривен.

— Па нека ми сад ко каже
да нисам створен за генерала.

Ја помислих да ме ј видео,
и да он то мени говори, те
скоромлетно климнух
главом у знак одобравања.
Грло ми се стегло и немо-
гох ми речице прозборити.

Но сад се деси нашто неоч-
евано.

Чолаћ исука сабљу и стаде
с њоме млатарати око себе.

— Шта ви мислите, ја се
умем борити као прави тигар.
Ево, сад ћу вам свима дока-
зати како се ја ум м борити.

И он тра ђорда у његовој
руци стаде фијукати кроз
ваздух.

Е браћо моја, од како знам
за себе већег страха нисам
осетио. Увидех да ће најпа-
метније бити да за времена
квднем

За једно магновење ство-

рих се на пољу и појурих
свом снагом у свој стан.

И баш у тренутку кад сам
се сав изломљен и изнемогао
хтео свалити у столицу, ја се
тргох из својих сањарија.

Преламном је још горела
мала лампаца, а прсти су ми
чврсто стегле два-тра перчи-
на на глави које су они до-
чепали за време док сам
сањао.

Погледах на сат. Поноћ је
превалила већ одавно.

Скидох се и прекрстих спре-
мајући се да легнем. Још сам
дрхтао целим телом. То су
последнице оног страшног сна
а и јуначко држање каллар
Чолића. — — — — —

Сутра дан кад сам отишао
у штаб да трепишем наредбу
као што чиним сваког јутра,
затекох и Чолића тамо.

Право да вам кажем, ни
сам му смео у очи погледати,
а још мање причати му но-
ћашњи сан, јер какав је, он

би био у стању да ми се за-
то љуто освети.

Овако је боље. Ја му о то-
ме нећу ни речице рећи, пре-
ћутаћу, а надјам се да ће те
и ви којима сам ово у пове-
рењу испричао, ћутати о це-
лој овој ствари и да му не-
ћете причати о моме страш-
ном сну у очи нове године.

Ја много полажем на вашу
дискрецију а као награду за
то ја ћу вам идућу пут писа-
ти о једном догађају који се
дабогме опет десио код наших
трећепозиваца, а који ће вас
добро позабавити.

„Монитор“

У слици и речи
може се добити код „Страже“

Ратна пошта

Молим свакога који би ма шта знао да ми јави о мом брату Ђоки Богдановићу, касанину из Београда, редову 9. пука 2. позива 2 чете 4. батаљона, родом из Прилепа. Адреса је: Василија Богдановић, удова, Зорина ул. бр. 48. — Београд.

Ко би ма шта знао о Александру Длоухићу, редову 4. чете 1. бат. 7. пука 1. позива, моли се да јави на адресу: Марији Миловановић, Војводе Миленка ул. бр. 38. — Београд.

Моли се свако, који би ма шта знао о Милану Атанацковићу, ред. пука, допунског бат. комбинов. дивизије 1. позива, да јави његовој жени Ружици Атанацковић, Војводе Миленка ул. 30. Београд. Последњи пут Милан се јавио из Ваљева 27. октобра 1914 год.

Наши поданици интервјуирани у Аустро-Угарској

Извештава се г. Павле Губица, шеф ложионице железничке станице у Скопљу, да се Станислав Јурковић, поручник налази као ратни заробљеник у Вацурани код Szombathely-a (Угар.). Здрав је и моли да му се пошаље 2-300 франака.

Извештава се г. Јов. Миодраговић, професор у пензији, да му је син д-р Дим. Миодраговић ин-

терниран у Karlstein a/d. Thaya. Нека се јави г. Миодраговић Информационог Одељења Мин. Иностранних Дела, где има једно писмо за њега.

За наше војнике

— Наш силни савезник Русија —

Руска војска је до сада тукла најбоље и највеће светске војсковође: француског цара Наполеона, знаменитог шведског краља Карла XII, чувеног пруског краља Фридриха Великог и толике друге. Сам краљ Фридрих Велики, предак садањег немачког цара Виљема, изгубивши битку с Русима, гневно је узвикнуо:

— Руски војници су зидови од меса. Рускога војника није дозвољено само ранити и убити него га треба још и гурнути па тек онда да падне!

Јапански генерал Ноги, онј што је пре десет година освојио од Руса, тамо на далеком Истоку, тврди Порт-Артур, осећајући да му се ближи крај животу, оставио је овај аманет својим Јапанцима:

— Ма нисмо победили Ру-

сију, нати се она може победити. Ми смо имали само неколико успеха у борбама с руском војском. Русија је непобедна, и тешко ономе, на кога се спусти цела руска пеница, на кога се устреми сва многобројна руска војска! Зато остављај аманет мојим земљацима: да никада више не ратују с Русијом, већ да с њом склопе најбоље и најискреније пријатељство

Па и велики немачки државник Бизмарк, овај што је уједињено немачки народ и деду садашњег немачког императора од незнатног пруског краља направио моћним и мањим царем непрестано је говорио, како је највећа снага немачке царевине у добрим односима и пријатељству са силном Русијом.

Али садањи немачки цар баш због тога је највише и омрзао Бизмарка, па га је напослетку и отерао с власти. Бизмарк је до смрти остао уверен у потребу најтешњег пријатељства између Русије и Немачке. Зато је често, гледајући шта пар Виљем ради, уздицао и говорио онима око себе:

— Виљем је луд. Бојим се,

завадиће се са Русијом, па ће тако упропастити оно, што сам ја успео створити и другим напорним радом и силном крвљу и жртвама.

Бизмарк је умро, а Виљем је остао.

И, ето, Бизмаркове речи се остварују. Цар Виљем се завадио с Русијом, и немачка царевина мора се распасти. Али можда је тако и морало бити. Зар наш народ не каже: „Кад Бог хоће некога да упропасти, прво му памет узме“. Зато је и Виљему памет узео, зато га је и нагнао у рат с непобедном Русијом.

Још мало па ће се навршити пет месеца, како је отпочео овај крвави рат. Немачка и Аустрија су дигле на оружје све мушкарце од осамнаест до шездесет година, све што може пушку понети, па и кљасте и хораве. А Русија је тек пре неки дан довршила мобилизацију само једнога дела своје многобројне војске, а остали делови њене војске, тек сад, свакога дана, притичу на границу.

И опет ни Немачка ни Аустрија нису до сада могле показати ма какав већи успех. Али шта ли ће тек бити,

кад се целокупна руска војска искупи на граници, па онако храбра и лепо опремљена груне на већ изнемогле и гладне немачке и аустријске војнике?

Ах, тешко онима у Берлину, Бечу, и Пешти! Тешко онима, противу којих је Русија! А благо онима, уз које је Русија! Благо нама!

Русија, силна Русија, наш је брат, наш пријатељ, наш моћни савезник!

Белешке

При команди главне војне београдске станице налази се велики број волова, којима се сопственици не знају, с тога се позива грађанство да се јаве који су своје волове дали као комору или су реквирирани, те да исту своју стоку приме.

Из канцеларије Главне Београдске Војне Станице Бр. 1794 од 8. тек. мес.

КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА

Обрадовића и Станковића

преко пута Народне Банке

Отворена је свакога дана

Жуди се један млад човек за шофера или шоферског помоћника. Обратити се уредништву.

7 2-3

Кушачовића дvorsка апотека

Отворена је. Скреће се пажња г. апотекарима да пошаљу свога курира што пре за дрогеријску робу, јер је лагер на измаку. Продаја само за готово.

5 3-5

Ужичких производа и других ДЕЛИКАТЕСА

ПРЕПОРУЧУЈЕ РАДЊА

ЈОВАНКЕ ГРУИЋ

Сремска улица до кафана „Мали Војник“

Нарочито препоручује увек свежег печења, кобасица, ементалер, салфаладе, дебрецинера, шунке, сланине, сира (кашкаваља), српског лира, из нових крајева. Такође сма довољну количину природног вина и ракије. Цене су сонидне, а услуга у свему брза и тачна.

101 -21-

Календаре за 1915 г.

Издао сам следеће календаре за 1915 годину:

РАТНИК КАЛЕНДАР ЗА 1915 Г.

са овим садржајем: Календарски део по старом и новом Календару. Родослов Српског Краљевског Дома. Државне светковине и празнични дани у које се радње и дућани затварају. Забавни део. Цена је календару — 60 п. дин. Препродавцима 33¹/₂ рабат т. ј. — 40 п. д. комад.

Народни Календар за 1915 г. Цена — 20 п. д. комад. 100 ком. 5.— дин.

Цепни Календар за честитке 100 ком. 4.— дин.

Заједно са поручбином има се и новац послати и то на име поштарине за 100 ком. Ратника 1,80 дин., а за остале — 60 п. д. за по 106 календара.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА

Геце Кона — Београд 5-5

4 8-10

Чистог шпиритуса

ИМА

КОЛОНИЈАЛ. ДЕЛИКАТЕС. РАДЊА

КОСТЕ ЈЕРЕМИЋА

ГРАНД-ПАСАЖ

Један литар 3,50 дин.

1 5-5

РАДЊА ГОТОВОГ МУШКОГ, ЖЕНСКОГ и ДЕЧИЈЕГ ОДЕЛА

КОД ЧИКА СИМЕ

Коларчева ул.

Отворена је и препоручује се поштованим муштеријама.

2 5-5

ОБУЋАРСКА РАДЊА

Браћа Марковић

повнова је реновирана и отворена у истом локалу Краља Милана — Терезије број 35 и препоручује своје велико стовариште мушке, женске и дечије обуће;

КАЉАЧЕ МУШКЕ, ЖЕНСКЕ, ВИСОКЕ и ПЛИТКЕ.

4 8-10

Шлеског угља

првог квалитета дивара 7,50 сто килограма са пол-

возом, може се добити на стоваришту Српске Банке. Стовариште је на Сави (бара Венеција). Новац се полагаје код Српске Банке преко пута гвождарске радње Ранка Гођевића на Сави.

—13—

Црвени Крст

моли за поклоне: новаца, душека, гаћа, чарапа, сламарица, кошуља, јоргана, јастука, поњава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назу-

вица, опанака, ципела, панула и посуђа.

Колонијална деликатесна радња

„Гранд Пасаж“

Отворена је и има увек свежу робу

13-14-196

ШТАМПАРИЈА

Драг. Грегорића и Друга

БЕОГРАД

Космајска улица бр. 22.

БЕОГРАД

Препоручује се поштованом грађанству за израду сваковрсног штампарског посла као: ча-сописа, циркулар, вињета, свадбених позивница, вереничних карти, посмртних листа

Штампарија је снабдевена са најмодернијим кибим словима, шарама и лихијама.

Штампарија је снабдевена са четири штампарске машине и две СЕЦ МАШИНЕ за слагање, да би могла сваки посао изградити на потпуно задовољство пошт. своје муштерије.

Израда је чиста и брза, — Цена умерена.

www.nb.rs

У редакцији админ.
Космајска ул. бр. 22.

Сви се дају у админист.
— Цена утврђена —

Плаћена се писма не
имају. Рукописи се не
враћају.

Писма, рукописе, новац
и остало што се односи
на лист, слати власништву
листа

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за телеграме:

„СТРАЖА“ — БЕОГРАД
Преплата за Србију

на пошти:

на годину дин. 12.—

шест месеци . 6.—

три месеца . 3.—

један месец . 1.—

Преплата за иностранство
на пошти:

на годину дин. 30.—

шест месеци . 15.—

три месеца . 7.50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

На прелому

— РУМУНИЈА ХОЋЕ У АКЦИЈУ —

БУКУРЕШТ, 10 јануара

У добро обавештеним круговима се говори да је влада одржала седницу под председништвом краљевим на којој је решавано о политичкој ситуацији и о акцији Румуније.

Шта је на седници решено држи се у тајности, али према припремама које су предузете у војсци држи се као сигурно да је досадашња политика неутралности на прелому и да ће Румунија ступити у акцију. Тај важан догађај питање је од недеље дана. Према једној вести из дипломатског извора Румунија чека да руска војска пожње један већи успех па да тек онда ступи у акцију.

Говор краља Фердинанда

Значајне речи румунског краља

БУКУРЕШТ, 10. јануара

У предиршлом броју донели смо у кратко одговор румунског краља Фердинанда на поздравни говор примаса Румуније држаног на дан нове године.

Како је говор румунског краља изазвао пажњу целе Европе и како се из њега изводи да ће Румунија ступити у акцију, то га ми доносимо по „Викторулу“ у целини:

Одговор гласи:

— Ваше Високопреосвештенство! Дубоко ганут, ја вам из дубине душе захваљујем на топлим жељама, које сте мени и моме народу пожелели о новој години.

За 48 година владавине мога покојног стрица Румунија је прошла кроз многа искушења, али је увек изишла светла образа и ми смо можемо данас топло помолити Богу за покој његове душе. Он је радио у споразуму са народом како о првог дана када је ступио ногом у своју нову отаџбину, па до последњег његовог даха. до последњег откуцаја његовог племенитог срца. Жеља народа румунског увек је била и жеља његова. И он је увек могао рећи да је моћ његовог љубљеног народа моћ његова. За време његове паметне владавине румунски народ се уздигао на завидну висину. А благодарни његовој енергији и љубави према румунском и роду као и сарадњи румунских патриота Румунија је постала сила о којој се морало и мора водити рачуна. Ја Вас уверавам као и мој румунски народ, да ћу следовати стопама мога узвишеног стрица и да ћу наставити његов просветан рад, у слози и споразуму са мојим љубљеним народом. Ми се данас налазимо у судбоносном времену и све наше жеље треба да су дубоко учвршћена у нашим срцима. Ја Вас Ваше високопреосвештенство позивам, као и сваког Румуна, коме лежи добро отаџбине на срцу, да ме потпомогнете у остварењу наших националних идеала. Нека нам нова година донесе нову срећу и нека у новој години сунце слободе које нас обасјава, обасја и нашу браћу, која још нису ослобођена и која чекају да им ми

скинемо ропске ланце. У тој нади и у жељи уједињења целокупног румунског народа ја вам честитам нову годину и кличем: живео румунски народ!

Шта стаје рат

— Једна поражавајућа статистика —

Прогноза времена штампан је у „Форверду“—у један чланак о досадашњим расходима које је причинио овај рат. Из њега видимо ове податке:

Енглеску, према недавној изјави министарства спољних послова, кошта рат око 1 милион енглеских лира дневно, окоггло 25 милиона динара. Према томе, до сада је утрошено око 3³/₄ милјарде динара.

Француски војни трошкови до 27 децембра износили су не мање од 6.440 милиона динара. У те трошкове урачунчунати су 250 милиона латих Белгији, 90 милиона латих Србији, 20 милиона латих Грчкој и 5 милиона латих Црној Гори. Тако латински износи по 46 милиона динара.

Русија је утрошила до 3¹/₂ месеца 4.800 милиона динара. На дан просечна трошкови су око 115 милиона динара дневно.

Дакле, Енглеска троши око 25 милиона динара дневно, Русија око 115 милиона динара дневно.

Број свих њихових војника не износи више од 11 милиона. Према томе, један војник просечно троши дневно по 10 и по динара.

Аустрија и Немачка. Када се узме у обзир да готово исте трошкове сразмерно имају Аустрија и Немачка, које су извели на бојно поље до 10 милиона војника, то њихови трошкови на дан износи око 105 милиона динара.

Овоме треба додати још трошкове Србије, Белгије, Турске и Јапана, који нису мањи од 10 милиона дневно. Па ће се добити најмање 230 милиона динара као дневна сума трошкова свих зараћених држава.

Но целокупни губитци су још много већи.

За првих пет месеци рат је прогутао 37 и по милијарди динара без губитака које су претрпиле индустрија и друге гране рада. А ти су губитци велики. Штете које је причинио рат износи само у Белгији 5,32 милијарди динара, у Пруској 500 милиона динара. Па затим долази Галиција, један немачке колоније који су штете.

Осим тога огромни су губитци у трговачким лађама и њиховим товарима.

Према свему нећемо прорешити ако све штете причиниће ратом за првих пет месеци оценимо на 50—60 милијарди динара. Ратни трошкови за ово време на тај начин се пажу до 87¹/₂—100 милијарди динара — сума која је равна целокупном капиталу уложеном у железнице у Европи.

Турска флота

Пропаст турске флоте

ПЕТРОГРАД, 10. јан.

У Црном Мору дошло је до сукоба између руске флоте. После огорчене борбе турска флота је морала да се повуче. У повлачењу она је изгубила пет крстарица.

У колонијама

— Чиле против Немачке —

ПARIЗ, 10 јан.

Овамо је стигла вест да је Чиле објавило рат Немачкој. По још непотврђеној весту дошло је до борбе у којој су Немци потучени.

Грчки добровољци

„Готови смо да се боримо за најлепшу земљу!“

АТИНА, 10. јан.

На сам дан нове године генералисим Жозеф добио је од студената из Атине честитку у којој му честитају нову годину са најлепшом жељом за нове успехе.

Своју честитку студенти су завршили овим дивљивим речима:

— Молимо вас да будете тако љубазни да уз честитку примите и нашу молбу и да нас уврстате у ред бораца који се боре за културу, цивилизацију и права малих народа.

Ми смо готови да се боримо и да своје животе положимо за најлепшу земљу на свету за дивну Француску!

Једна посета

— Брат бугарског краља у Софији —

СОФИЈА, 10. јан.

Принц Филип Кобуршки, брат бугарског краља Фердинанда, допутовао је у Софију.

Његов долазак, у овом времену, разио се тумачи у политичким круговима.

Из грчке штампе

— Одјек српске победе —

Победа Срба побркала је рачуве онима што су били готови да упадну у незаштешене крајеве. На вазовима код Аранђеловца решена је судбина Србије и мира на Балкану. Војници са предањеним песмама о Косову, Брегалници и Штапу још једном су показали да је храброст и пожртвоване најстрашније оружје. Маса их није заплашила, брзо надирање противника није им оборило морал. После тродневне битке српска војска остаде као победилац и господар најбогатијег ратног плена.

У овој критичној битци

краљ херој Петар Карађорђевић показао се ванредан војник. Потсетио је своје ратнике на Косово и све позвао да пођу напред или да мртви падну на својим положајима. Резултат борбе био је такав да данас Србија не прети никаква опасност. Грчки народ са узбуђењем и сузама у о-

чима дочекао је српску побелу. Не да се описати наше дивљење према херојским савазницима и ратнику краљу Петру. Њему су управљене све симпатије и љубав Јединства. Њихова победа и наша је победа. На први глас о победи, радост грчког народа показала се честа и изразита.

чекаћемо да се неко нађе да да исправку па ћемо после да свршимо обрачун са оном хајдучијом безобразлуком чиме се извесни чиновници поносе. Том приликом изнећемо право стање путовања путничким возовима.

Кад се нико од надлежних не нађе да овоме стане на пут, и не водећи рачуна о овоме јер се изговарају на ратно стање. И ми се већемо базирамо због ратног стања па ћемо немилостиво наредити увести сталну рубрику за то, износићемо сву моралну калугу свих несавесних чиновника, који загрожавају живот путницима.

д. м.

СКИЦЕ

Ко ме је Бог ујак лако му је бити светац

У Нишу се виђају многи млади људи који нису ни на каквој војној дужности. Један мој пријатељ видевши Велизаровог брата судског чиновника, упитаће једног официра:

— Да ли је Велизаров брат резервни официр?

— Јесте, гласио је одговор.

— Па зашто није у рову као остали официри?

— Он прима потковнице у Солуну за скупу дијурну од 20 дина у злату.

— Бадава, давно је речено: ко ме је Бог ујак лако му је бити светац!

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Заступник управника

Пошто је управник вароши г. Мин. Лазаревић отпутовао на осуство у Тиврију то га у дужности заступа г. Ж. Бу. димировић члан управе.

Бисерс у Новом Саду

Г. Етијен Бисерс, директор Трамвајског Друштва, који је приликом аустријске окупације одведен у ропство налази се сад у Новом Саду. Г. Бисерс се јавио друштвеној Дирекцији. И према томе, сензациона вест „информативног“ листа, да се за г. Бисерса ништа не зна где је иако је чињено питање, сасвим је измишљена.

Из поште

Ни у једном оделењу Београдске поште се не ложи, те су тако чиновници приморани да у канутама седе. Питамо управника поште да ли је он изгубио календар, те присиљ је чиновнике да седе у ладно, или хоће да уштарз дрва.

Бесплатан воз

Од данас почиће да саобраћа поред путничког воза, још један бесплатан воз који полази из полазне станице код Београда у 3 сата по подне и иде директно до Ниша.

Други сиротињски реон

Други сиротињски реон, који је до сад био у основној школи до Треће Београдске Гимназије, пресељен је у основну школу на смедеревском ћерму.

Брашно за Београд

Јуче је београдска општина прелузела потребне кораке за набавку брашна тако, да ће београдско становништво у најкраћем року имати довољну количину брашна.

Из пресбирова

Јуче пресбир у Нишу наједна издао никакав билтен.

Ово је већ други дан како билтена нема.

За интерниране и заробљене

Српска Црвени Крст обавештава породице наших заробљених официра и војника и интернираних грађана у Аустро-Угарској, да новци за њих не шаљу више преко Српског Црвеног Крста, већ да пошиљке врше директно преко пошта упутницама како је то објављено у Српским Новинама, према решењу П. Телеграфског Одељења од 26 новембра 1914. год.

Српски Црвени Крст остаје и даље свакоме на услузи око обавештења у погледу заробљеника.

За Новоселце

У радњи ликердијској Лазе П. Јефтића може се добити, поред доброг природног вина и ракије по најмеренијој цени

Са наших железница

Препоручујемо публици најискреније да се ни пошто не усуђује путовати без велике нужде нашим железницама, јер путовање до Ниша траје 48 сати. Па да је то само ни по јада, још би се и могло сносити, јер наш дуготрпеливи народ може много да сноси али онај безобразлук и дрскост чиновника појединих железничких станица, превлазилази у свему „љубазност“ нишлицу.

Напр. некакав чиновник Јовановић у Раљи, он је раније лупао звона код Илије Божића комичара, тај прети цивилишима да ће их за уши избацили напоље. И ако су сви путници платили карте, „Елитети“ овог комендијаша, што их придаје путницима, само се могу чути тамо негде на дорћолским вратницама или у лоњушници, Радисав Карановић скретничар — кондуктер овај прима мито од публике а за добре паре резерваше лепа места остављајући оне који су платили да стоје у ходнику.

Беспримерна нечистоћа, мурдарлук и нехат у купеима се могу видети разни инсекти који ничу из оног ђубрета. Свег је принуђен да седи у клозетима за своје рођене новце. Никаква обавештења не могу се од чиновника добити шта више они сматрају да се тиме вређају.

На вагонама су обично двоје или троје врата потпуно затворена, те је свет принуђен да излази кроз прозоре или преко пуфера. Ово је ономад учинио и сам начелник министарства грађев. г. В. Јаковљевић.

Карте за возњу, треба сваки да купи, али место му се не мисра наћи јер поред воза, који броји 30—40 вагона, никад не може се сазнати ни кондуктер ни возовођа ни шеф станице. А ако их случајно спазите и замолите да вам место нађу, онда напронај у Јагодини каже: „Ала си луд од мене места тражиш овде војска командује, ако ти није право узми паре па си ћути.“

Возови стоје негде читав сат, а у Раљи стајао је 80 минута. Нико вам не може рећи кад воз полази или долази, нити пак хоће да разговарају о томе.

Што се тиче објава то је једна најтугаљивија ствар. Речимо министарство војно изда објаву али у путу испречи се какав хајдук железнички и издирући се виче: ово не важи ништа, плати карту или се вуци напоље. Зове стражаре и скида с воза. Кад се скинете с воза онда му мунете у шакву 2—3 франка, и објава одмах постаје исправна! Рекорд у овоме носи некакав Радисав Карановић али има повише таквих Карановића.

Онај комендијаш у Раљи, који говеђу жылу и тиме натерује публику да седи у свињцу за своје рођене паре. Али има нешто што је најгоре и најгнусније. Железнички чиновница, знајући да се публика злоупотребљујући свој полскај, она вређа у публику називајући наше сестре, жене и мајке проституткама. О овој ме имамо много података и

ви сише душу у утробу, то друго зло су нишлије.

Сад би требало понова да се роди какав други Србина да би могао да опише нишлије кад се налазе у свом елементу Сад се разиграло хотентотски дух у нишлија, сад се се раздрагало срце јер се у свему задовољава њихова ситна пакосна и њифтинска душа. Ја сам од увек гајоо најгоре мишљење о овим хотентотским племенима што се зову нишлије. Како је пок краљ Милан Ниш хтео да учини престоницом, никако ми не иде у главу!

Требало је само да дође и овај рат, па да цела Србија упозна нишлије. Оно што сам ја раније писао о нишлијама сад се ето показује у Пакост, подлост и злу тај тројни савез је симбол нишлија. Што се тиче и културе

не прима код њих. Не може ни да роди нати да се накалеми јер су нишлије стровие и те отровне бацале ниште све што је у сродству са културом. Угурсулуг, себичност, улизивање, најрадије прима њихова хохентотска лоза.

Кад виде човека да пруда он, да би доказали каква су, подбоче се и слеју се. Историја познаје само једно дивље племе које, кад човек умире, они скачу играју око самртника, плују га, веселе се поливају се пепелом а то су: хохентоти. А да ли се нишлије разликују нешто од ових? То мека кажу ово не колико примера.

Например Илемо нас дестако од железничке станице, до нас је оба цола. Подјавице да се не би од блата. Киша шибала, газећи по овом нишлиском блату. и поред кућа По-

ред прозора у кући седе нишлике и посматрајући нас смећећи говоре: „Јаги побегуље како су се понаместиле, шешир са нису заборавиле да понесу!“

Окренух се и упитих једну госпођицу, да ли је то на нашу адресу упућено.

— Па да, оне кртакују нас што смо метули и шешире!

Прођосмо неколико улица па опет тако стоје поред прозора две нишлике, смеју нам се што смо покисли као мишеви а једна ће од њих рећи оној другој: „Баш ми је нећчана што ове побегуље искиснуше као додолке!“

Стадосмо на једно кошу. Прође једна млађа женска (наравно нишлика) ја јој приђем и упитам је: да ли би била добра да нам каже где је улица Краљевића Марка! — Шта си ја знам, нисам си скитала по Ниш да си зна-

јем тија сокаци. Тражи си ако треба ало београдска!“

Вола ми цури низ одело покисо сам скроз, фијакера нема ни за лек, а ова зуди овако нас дочекују, будите Бос нама, какав је ово чудног ваги свет! Прекрстим се и левом и десном па не могу да се начудим.

После дужег лутања нађох и „стан.“ Једна кућица — кровинара — у месту патоса — земља. Пао сам могу ли да преноћим. Погоди смо се. Али да сам се и диле погађао, остао би на улици, јер ми газдарица већ рече: „Нисам ти послала лемун да ми дођеш!“

Сутра дан извао сам на пијак да купим мало сира. Нишлијама је у крви да мере криво — јексик — то је њихов специјалитет. У месту пола киле кантар показује 400 грама.

— Молим Вас, рекох му,

ФЕЉТОН

Побегуље и нишлије

Наши београђани у овој рату горе између две ватре просто не знају коме се зло привољети. За време овог учестаног бомбардовања београђани су били принуђени да се склоне даље од Београда да не би били на домаку аустријским граничарама.

Племенити по души голтопримљиви и љубазни, београђани су мислили, да ће свуда у унутрашњости наићи на лубаз и пријем у толико вршта се у овој прилика склањају од не тријатеља, што се, дакле, налазе у великој опасности по живот. На жалост заво је удес хтео, да наши београђани наиђу на једну другу врсту аустријанаца, која

криженог дувана и папира. Такође може се добити и одлична закуска.

Рашка пошта

Моли се сваки ко би ма шта знао о Љубомиру Ђорђевићу, редову 3 чете 2 бат. 7 пука 3 поз да јави Јелени Ђорђевић — Чукарица Трговачка ул. бр. 30.

Рађеник Сретен Јовановић редов 4 чете 1 бат. 7 пука 1 поз нека се јави своме брату Пери

Јовановићу, комесару бродарске чете — Чукарица.

Драгомир Пајовић ађутант 1 б. 5. пука 2 позива — Војиште моли свакога који зна где се налазе пеш. поручници Вито Зетовић, Бош о Стојковић, Бора Јовановић и Фрања Малвић.

Пешад. потпоручници: Радослав Ђурђић, Милорад Марковић, Лука Јестровић и остали другови XLV класе В. Академије нека се јаве потпоруч. Недићу 1 бат. 5. пука 2 позива дрин. дивизије како би се знало у каквом је стању сада иста класа.

Слика аустро - маџарске културе (?)

— ИЗ ДНЕВНИКА НИКОЛЕ КОРНИЋА —

У само вече 7. септембра ево нас у Завлаку, у место које је се до само пре неколико сати називало „крвавом п зрвицом“. До подне је оно било зборно место ћесарских легиона одакле су шаљали стреховите хорде на све стране, а од подне им се претвори у страшну гробницу. До подне се они подизали на врхунцу свав, и сањаху паш, Брање и Битол, а од подне се дадоше у дивље бегство гледајући за собом, за извек затворена врата Србије..

Пошто вечерасмо, шта је који имао, легосмо на доста тврду постељу. У јутру смо сви били лаки, чили и весели, пошто смо те ноћи одспавали мало. Кад се 8 септембра указала зора, ми смо већ били на вогама и стремна за пут и кренули. Данас имамо да стигнемо у Брезјак.

Дан леп и тодал да је милива путовати. Живописна природа и романтични предео, обасути сунчњим зрацима, изгледају као од сребра и драгог камена, и ми просто осећамо како ова лепота природе и свежине ваздуха раздражавајући дејствује на наша чула, и како нас неком тајанственом силом, једнако гони напред у незнатан крај.

Са обе стране пута пружају се лепе ливаде, воћњаци шуме, брда и длана засејане разним житом и усевима.

Све нас ово поздрављаше, као мироноше, показиваше

нам своја рађава тела и објашњаваше да, грук а рука ратније ни њих поштедила. Све је ово било тако лепо, тако интересно, да смо се осећали бажени путујући овим путем.

После кратког путовања дођосмо у село „Брезовица“, где наиђосмо на прве трагове аустро - маџарских зверстава, из којих се види да Аустријанци немају ни трукне симпатија према хуманости. Па и Арнаути, које смо ми у прошлим ратовима сматрали као зверове и варваре, културнији су од Аустријанаца. Место горњег, код њих постоји једно друго са свим супротним правили, по коме су се управљали само средњовековни владари пре Христа а нарочито Асирици у част свога бога Асура.

Код њих (Аустријанаца) је дакле владало правило: отерати што више робља, без обзира дали су то војници или не, и побити што више непријатеља, без обзира дали су они жене или деца; јер се само тиме чини „част“ Богу и само се тиме добија царство на ономе свету.

Они су се, како изгледа, строго придржавали тога правила, јер су одводили у робство која су нашли, старце и бабе, и жене и децу, али не у намери да их као робље чувају, већ да их на путу побију.

Из села Брезовице потера-

па то није пола киле, фали још 100 грама!

— Хајд' иди си, раздери се он и изручи сира опет у карлицу.

— Немам, вели, сира за такве муштерије!

Свратим у једну млиницу да купим „Паризера.“ Питао сам шта стаје кило.

— Три динара!

— Па молим Вас лепо то је доста скупо, ви треба да имате милосрђа према нама бегунцима.

— Ако си побегаја из Београда ти си донео бат и. Ја сам иначе набутаја у касу сас банки, сад ће бити нампопоницају у бувар. Ви нам ништа не требате само нам ваше батке требају! Ако ти је скупо оно онде су врата па си иди, наћи ће се која друга будала у место тебе!

На пијаци се искупило њих неколико, наравно у шалва-

рама, и посматрајући београђанима овако резонују:

— Јао ништа си не рече, само си вијају по сокаци. Считалце, лештине, наместише шепире а провале им пете кроз чарапе!

А нећемо, тек вридати зуну као оне што је 35 година дрдају а увек иду подеране као просјаци. Шта може да се ради у Ниш? Па оне то замерају. Да не треба случајно да правимо мараме од шалвара као што они то раде за њихове мужеве

Само се вечему не могу да начудим, зашто наши београђани седе у ону ђубретарску варош која је пуна ђубрета, смрада и нечистоће и какво им задовољство „ани седети међу нишлијама!

ли су доста света, од којих чим су изашли из села одвојили су 3 старца — си гурно ози нису мгли да иду а они су нагло бжали па пробали ножем и оставили их крај пута мртве једног поред другог.

Недалеко од овога места у самој реци, која чиня граници између села Брезовице и Цикота наишао сам на нешто још црње и горе, што још страшније, нешто што у најјаснијој форми показује аустро-маџарску културу. о којој они на сва уста причају не самој Европи већ целоме свету, а чега би се и најгори злочинац гнушао. У тој сам реци наишао на 19 лешева старца, баба, жена, девојака и дече, набацано на једну гоми у. Кад сам мало изближе и боље разгледао ову гомилу, да су свима руке повезане и добро притегнуте на леђа и да су сви свезани у један општи конџапа. О азио сам и то, да они нису чарочито смештени на гомилу, већ

су се у последњим мукама борећи се са душом сами згомилали, — јер су били ве како чудво згомилани и замршени.

Нисмо дуго пут вали а пред нама се указа село или варошица — „Јаребице“ не знам ни ја како да га назовем. То је лепо село као каква варошица, чији положај даје врло пријатан изглед и неким тајанственом силом привлачи око путничково. Лепа црква са својим високим торњем још више улепшава ово место, његов иначе допадљиви изглед. Али груба рука рата није поштедила ни ово дивно место, ни ову лепу цркву од непријатељских граната, а нечовечни су азијати од ове лепе цркве направили шталу за своје коње. До душе, црква је данас а можда још и синоћ почишћена и лепо уређена, али се ипак још налазе трагови коњске балеге чак и у св. олтару.

Београд под Аустријанцима

— Долазак Аустријанаца. —

Пошто је до тада Београд био у мраку 22 новембра позвали су г. Етијена Бисерса, директора електрично-трамвајског друштва оvd. и наредили му да у року од 24 часа Београд осветли и трамвајски саобраћај успостави, иначе „бити ће смакнут“.

Јадни г. Бисерс, уз луд се (ранио да су жице од граната покидане и моли) за дужи рок да оправке изврши, али све то није помогло. Под стражом отеран је у фабрику и са оно мало персонала, које је имао, до се напсао, да би спасао главу. Сутра дан на Теразијама пред павницом „Париз“ стао је први трамвај, а у вече најглавније улице, после непрекидног рада електричних радника, осветљене су. После дан два цео је Београд био осветљен.

Само једну ноћ аустриска војска преславала је у Београду. Сутра дан од 8 до 11 часа ова црв. подне прчко 10.000 војника стојало је по свима главнијим улицама у потпуној ратној опреми. Видело се јасно да су преморени, изгладнели и мрзовољни за пут и борбу. Жељно су тражили хлеб дајући по круна за исти, али није хлеба било. Многи војници, стојећи тако на улица, у тешкој аустријској ратној опреми, полегали су и седели по улицама, док су други валили из џепова мрве хлеба и гугали.

Назад је та војска отишла пут Торлака, или као што су аустриски наредници говорили у — Крагујевцу! (sic!)

Из тога се да закључити, да аустријски војници, под-официри и војници који су знали где иду, њихови команданти наредили да иду у Крагујевац, што се зна, да аустриска од Рађеније м. Сутра дан Краљ

дровом улицом отишла су још два пука пешадије за Гроцку и Смедерево.

С размаку од 24.—28. новембра у два маха преко 25 аустриских топовских кара долазил су празне у доњи град, а сутра дан враћале се

Аустрија и Румунија

— Аустријанци се љуте. —

БУКУРЕШТ, 10. Јануара.

„Цзјт“ доноси да је аустро-угарска влада учинила корак преко свога посланика у Букурешту код румунске владе против непријатељског писања румунске штампе и против и сувише непријатељских говора и интервјуа појединих угледних политичара! —

Овај дрзак корак бечке владе изазвао је огорчење у румунским новинарским круговима.

АУСТРИЈА И ИТАЛИЈА

— помутили се савезнички односи —

РИМ, 10 јан.

Враћајући се на утарђење аустријско на талијанској граници које је изазвало буну у талијанским политичким круговима „Месићеро“ констатује да су се односи између Аустрије и Италије толико помутили, да није искључена могућност да дође до крвавих сцена на граници. Један угледни талијански државник који има јак утицај на владу, рекао је отворено у ходнику Монтеџиторије пред неколико страних дипломата, да ако Аустрија у року од недељу дана не повуче војску са границе и не престане са утврђивањем имаће пред собом Италију као отвореног непријатеља. Ове речи које је Аустрија предузела само да би се од талијански елеменат у Монархији матра за изазивање и она то не дозволи па ма дошло и до рата!

на своје позиције. Коњи, по б у запрегу, гешком муком вукли су муницију Све те каре пратили су оружани војници са под-официрима и сфицирима.

Остала војска 5—6 хиљада која је у Београду остала била је измешана од разних пукова, батаљона и чета, тако да ни један батаљон није био потпун.

Поред аустријске војске, у Београду је дошла у врло великом броју аустријска полиција. Поред пољск. официра било је преко 200 наредника, а полнаредника, каплара и жандарма могло је бити до 2500 душа.

Полиција се уселила: у Уп. града Београдз, у двору, у кварту варошком, савзмаском, теразиском, врачарском, у босанској улици, где им је стојала каса; у другој београдској гимназији, као и у још неким кућама, само је био поштеђен кварт палилулски и дрђолски, ма да су у њима улазили. По свима квартовима на сликама избоден су очи Краља Петра, Престолонаследника и Краљевића Ђорђа. Осим тога у појединим квартовима начинили су многе штете архивама.

Арбод.

— Наставиће се —

Уредништву Страже потребан је један ученик.

Нишке болнице

— Болницама у опште. — Друга и шеста резервна болница. —

(Од нашег дописника)

Ниш, 7. јануара

У прошлом писму обећао сам да ћу вам послати извештај о овдашњим болницама.

Као што је прошлих ратова било највише болница у Београду; сада је тако у Нишу. Истина не баш у истој размери, јер у Београду је било 30 болница а ми овде имамо седам резервних и једну сталну војну болницу. А и по неким кафанама смештени су рањеници.

Стална војна болница је код Ђеле-Куле, а резервне смештене су овако: 1-ва у Црвеном Крсту; 2-га у Инжињерској касарни; 3-ћа је затворена; 4-та у Гардској касарни; 5-та у Црвеном Крсту; 6-та у Основној школи на Стамбол-капији; 7-ма у Артиљерској касарни (Јагодин-мала); и 8-ма у Хаубичкој касарни (Јагодин-мала).

Обишао сам све ове болнице. У свима овим болницама влада примеран ред и чистоћа. О рањеницима води се строго рачун на негу се обраћа велика пажња.

Али тако није у 2-гој резервној болници, у инжињер. касарни.

Ову болницу сам обишао, за време примања.

Кад сам ушао у болницу, на први поглед сам видео, немарност управе. Нечистоћа је велика. Затах страхан. За све време које сам провео у овој болници уздржавао сам се од дисања. У таквој болници налази се највећи број наших рањених јунака, којима је потребна што боља нега.

Обишавши све собе нисам у десетину соба нашао милосрдне сестре. Рањеници су приморани да сами устају и да се услуже.

Жалосно, али истинито! Сасвим је другачије у 6-тој резервној болници у Основној школи на Стамбол-капији.

Ова болница састављена је из 8 чистих и видних соба. А ско 250 рањеника налазе се на лечењу.

Ушавши у ову болницу; а да нисам видео заставу Црвеног Крста, која се вије на самом уласку, не бих рекао да је ово болница.

Чистоћа и тишина која в ада овде, потсећа ме пре, на неки храм, где сваки глас или бат корака одјекује; него ли на болницу.

Милосрдне сестре се труде, да потпомогну негу, и старају се да испуне сваку жељу рањеника.

Хвала му!

Управник ове болнице је г Др С. Рибникар, а надзорник и комесар г. Стеван Поповић.

Именованој господи може да служи на част, чистоћа и ред ове болнице.

Затишјем на бојишту, број рањеника се смањује, јер се једни упућују у команду, а други кућама на боловање.

Pavlus.

Моли се ко би ма шта знао о Гвоздену Рајчићу, поднареднику 2 чете 1. бат. 9-ог пеш. пу а 1 позива. Рањен је у последњим борбама 12. новембра 1914 год — и као рањен однесен је у болницу; до данас се није никако јавио; да ми јаве на адресу: Милосаву Рајчићу, економу село Кула, срез и округ пожаревачки. 12,1-3

Ђелешке

При команди главне војне београдске станице налази се велики број волова, којима се сопственици не знају, с тога се позива грађанство да се јаве који су своје волове дели као комору или су реквирирани, те да исту своју стоку приме.

Из канцеларије Главне Београдске Војне Станице Бр. 1794 од 8. тек. мес.

Изгубљено је једно златно дугме од маицетни у четвртак 8. о. м. идући од Београдске улице, Дворском улицом до Лондона и од Лондона до радње „Лазаревић и Стојанкић“.

Дугме је начињено од новца 10 динара у злату „Краљ Милан“ и уоквирено у злату. Како је исто једна драга успомена то се умољава онај ко дугме буде нашао да га донесе у улицу Кнегиње Љубице бр. 8, где ће добити пристојну награду. 1-3

„Монитор“

У слици и речи може се добити код „Страже“

Кутије на продају

Имам празне кутије у разним величинама и продајем јевтино.

Јелена Милкић, модискиња

КНЕЗ МИХАЈЛОВА УЛИЦА БР. 1.

11 1-3

Јуди се један млад човек за шофера или шоферског помћника. Орагити се урелиштву.

7

2-3

Кушаковића дврска апотека

отворена је. Скреће се гажња г. апотекарима да пошаљу свога курира што пре за дрогеријску робу, јер је лагер на измаку. **Продаја само за готово.**

5

3-5

Њичких производа и других ДЕЛИКАТЕСА

ПРЕПОРУЧУЈЕ РАДЊА

ЈОВАНКЕ ГРУЈИЋ

Сремска улица до кафане „Мали Војник“

Парочито препоручујеувек све кетечења, кобасица, ементалер, сал-фаладе, лебрединера, шунке, сла-тине, сира (кашкаваља), српског тира, из нових крајева. Такође сма довољну количину природног вина и ракије. Цене су со-видне, а услуга у свему брза и тачна.

10

-21-

ОБУЋАРСКА РАДЊА

Ђраћа Марковић

понова је реновирана и отво-рена у истом локалу Краља Милана — Терзије број 35 и препоручује своје велико сто-вариште мушке, женске и де-чије обуће;

КАЉАЧЕ МУШКЕ, ЖЕНСКЕ, ВИСОКЕ и ПЛИТКЕ.

4

8-10

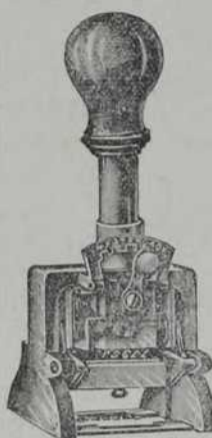
Јелена Милкић

МОДИСКИЊА

Извештава своје муштерије да је понова отворила своју радњу и да зимске ше-шире продаје по врло ниској цени.

10

1-3

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА

ИЗ БЕОГРАДА

Миљка Ерлеквајна

Обреновића улица преко пута „Руског Цара“ у Нишу

прима поручбине печата и штамбиља. Гравира златне и сребрне ствари, израђује брзо и солилно по умереној цени. На захтев шаље свој илустровани ценовник.

9

1-10

Колонијална деликатесна радња

„Гранд Пасаж“

Отворена је и има увек свежу робу

13-14 196

Шлеског угља

првог квалитета динара 7.50 сто килограма са пол-

возом, може се добити на стоваришту Српске Банке. Стовариште је на Сави (пара Венеција). Новац се полаже код Српске Банке преко пута гвозђарске радње Ранка Гђевца на Сави. —13—

Црвени Крст

в ц, опрака, ципела,

моли за поклоне: н ваца, душека, гаћа, чарапа, сламарица, кошуља, јоргана, јастука, поњава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назу-анула и посућ.

ШТАМПАРИЈА

Драг. Грегорића и Друга

БЕОГРАД

Космајска улица бр. 22.

БЕОГРАД

Препоручује се поштованом грађанству за израду сваковрсног штампарског посла као: ча-сописа, циркулара, вињета, свадбених позивница, вереничних карти, посмртних листа

Штампарија је снабдевена са најмодернијим новим словима, шарима и ликијама.

Штампарија је снабдевена са четири штампарске машине и две СЕЦ МАШИНЕ за слагање, да би могла сваки посао изградити на потпуно задовољство пошл. своје муштерије.

Израд

и брза, — Цена умерена.